

**Ecologisch werkprotocol Damweg 53, Zwarte-
broek.**

Colofon

Titel.....: Ecologisch werkprotocol Damweg 53, Zwartebroek.

Projectnummer: 19070

Opdrachtgever: Het Honk Vastgoed b.v.
Damweg 53
3785 LJ Zwartebroek

Datum.....: 29-11-2019

Status rapport.....: eindrapport

Bestand.....: 19070 - Ecologisch werkprotocol Damweg 53 Zwartebroek - vs 1.0

Opdrachtnemer: De Groene Ruimte BV
Sportstraat 42
6707 GH Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,

Naam.....: ir. P.A.W.M. Raaijmakers

Auteursrecht.....: De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

De informatie in dit rapport is mogelijk deels afkomstig uit de NDFF. Deze informatie mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt. Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	2
2.	UITVOERING MAATREGELEN	3
2.1.	Planning en ingreep	3
2.2.	Uitgangspunten uitvoering werkzaamheden	5
3.	MAATREGELEN.....	6
3.1.	Maatregelen voor aanvang werk.....	6
3.2.	Maatregelen tijdens het werk.....	8
3.3.	Maatregelen na het werk.....	8
4.	UITVOERINGSOVERZICHT ECOLOGISCH WERKPROTOCOL.....	9
5.	BRONNEN.....	12

I. INLEIDING

Achtergrond

Het Honk Vastgoed is voornemens een woning aan Damweg 53 in Zwartebroek (gemeente Barneveld) te slopen om plaats te maken voor nieuwbouw. Voor deze ontwikkeling heeft De Groene Ruimte in 2019 een vleermuisonderzoek uitgevoerd, om te bepalen of en zo ja welke beschermde vleermuisverblijfplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes natuurwaarden er op het terrein aanwezig zijn (De Groene Ruimte, 2019).

Beschermde vleermuisverblijfplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes werden niet vastgesteld. Tijdens het onderzoek werden als aanvullende waarnemingen wel vogels vastgesteld die hoogstwaarschijnlijk broeden in het plangebied, waaronder een Grauwe vliegenvanger. Alle broedende vogels zijn beschermd en nesten die in gebruik zijn mogen nooit dusdanig worden verstoord dat de vogels het nest verlaten. De Grauwe vliegenvanger is daarnaast een soort waarvan gegarandeerd moet worden dat er voldoende nestmogelijkheden in de directe omgeving van het plangebied zijn, zowel tijdens als na de ingreep. Bij het onderzoek is ook de Egel aangetroffen, een soort die is vrijgesteld in Gelderland maar waarvoor wel de zorgplicht geldt, die bepaalt dat dieren nooit onnodig mogen worden verstoord.

Het opstellen van een ecologisch werkprotocol werd aanbevolen om zo goed mogelijk met bestaande natuurwaarden om te gaan.

Ecologisch werkprotocol

In opdracht van Het Honk vastgoed BV is voorliggend ecologisch werkprotocol opgesteld. Dit is opgesteld om:

- zorg te dragen voor voldoende alternatieve en nieuwe nestgelegenheid voor de Grauwe vliegenvanger tijdens en na het werk;
- broedgevallen van andere vogels niet dusdanig te verstoren dat de vogels het nest verlaten waardoor het broedgeval wordt verstoord;
- te werken conform de zorgplicht, die bepaalt dat soorten zoals Egel niet onnodig worden verstoord door het werk.

Om te voldoen aan bovenstaande punten moet strikt gewerkt worden conform voorliggend ecologisch werkprotocol. Er wordt geen gebruik gemaakt van een door RVO goedgekeurde Gedragscode.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de voorgenomen ingreep en de ecologische uitgangspunten voor dit ecologisch werkprotocol verwoord. De te nemen ecologische maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 zijn de maatregelen chronologisch gerangschikt waarbij, naast een korte kenschets, is aangegeven wie er verantwoordelijk voor is; tevens is aangegeven welke acties worden genomen en is er ruimte om aan te geven dat, wanneer etc ze zijn uitgevoerd/gecontroleerd.

2. UITVOERING MAATREGELEN

2.1. Planning en ingreep

De ingreep waarvoor dit werkprotocol geldt betreft de sloop van de woning aan Damweg 53 en de herinrichting van het terrein, inclusief het bijbehorende groen.

Figuur 1. Ligging op luchtfoto, met groenstructuren om de woningen goed zichtbaar. Bron ondergrond: PDOK

Voor het complex waar deze woning onderdeel van is (Damweg 53), is een eindbeeld met beplantingsplan opgesteld (zie volgende figuur). Om dit eindbeeld te bereiken zal gestart worden met werkzaamheden aan de diverse panden ten noordoosten van de woning; de woning zelf wordt in de laatste ontwikkelingsfase gesloopt.

Er was bij het opstellen van dit ecologisch werkprotocol geen uitvoeringsdatum bekend. Vanuit ecologisch perspectief is het uitvoeringsjaar zelf echter niet relevant; wel is het belangrijk dat de werkwijze en bijbehorende periodes (seizoenen, maanden) in acht worden genomen.

Figuur 2. Toekomstige situatie. Bron: Eelerwoude, 2019)

Herontwikkeling Paneermeelfabriek Zwartebroek

Erfinrichting- en beplantingsplan landschappelijke inpassing

Plan: 190701 Plaat: 020

LANDSCHAP

- *Salix sepulcralis* Chrysocoma - treurwilg (18-20 cm met kluit)
- *Alnus Glutinosa* - zwarte els (18-20 cm met kluit), op kavelgrens
- *Salix alba* - knotwilg (8-10 cm met kluit)
- *Crataegus monogyna* - meldoorn: wide haag
6 stuks/m², 60-70 cm, wortelgoed, aanplant in 2 rijen
- Afscherming erf/landschap en nieuwe aanplant met raster (houten palen, gladde draad)
- Greppels en komvormige berm: hemelwaterloper naar bestaande greppels en nieuwe wadi over maaiveld
Wadi: opvang (piek)hemelwaterafvoer met ecologische meerwaarde met flauwe natuurvriendelijke oevers
- *S. tussel* (60-100 cm, wortelgoed):
grijs wilg, zwarte bos, hazelaar, vultboom, rode kornoelje

ERF

- Solitaire fruitbomen: *Juglans regia* - walnoot (20-25 cm met kluit)
- Hoogstam fruitboom (24-26 cm met kluit)
- Appel (Goudrenet, Noterisappel, zoete bloemée)
- Peer (Clapps favour le, Dourré Hardy)
- Pruim (Reine Claude, D. Arthan, Reine Victoria)
- *Fagus sylvatica* - beukenhaag (1,2 meter hoogtel b stuks/m², 125-150 cm wortelgoed, aanplant in 2 rijen)
- Kalkogeluidsscherm op erfgrans (1,8 meter hoogtel)
- Boom bestaand: handhave
- Nieuwe woningen + bijgebouwen met privé tuin en oprit
- Erfre harding (op afschot richting greppels + wadi)
- Gebakke klinkers
- Groen doorlatende verharding (grasbeton)

2.2. Uitgangspunten uitvoering werkzaamheden

Voor de sloop en herinrichting gelden de volgende uitgangspunten:

- De initiatiefnemer is er te allen tijde verantwoordelijk voor, dat de ingreep plaatsvindt op een zodanige wijze dat wordt voldaan aan de wettelijke verplichtingen. Hij is er ook verantwoordelijk voor dat de functionaliteit van het plangebied voor de mogelijk aanwezige soorten duurzaam wordt gegarandeerd op individueel niveau.
- Het uitvoerend personeel (toezichthouders, uitvoerende aannemer) dient op de hoogte te zijn van het ecologisch werkprotocol en voldoende geïnstrueerd te zijn over naleving van het protocol en het gebruik van het plangebied door de beschermde soorten. Daartoe dient het ecologisch werkprotocol op de bouwlocatie aanwezig te zijn en dient het aan de uitvoerenden te zijn toegelicht.
- Alle ecologische maatregelen dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd. De periodes waarin werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden, zijn afhankelijk van bepaalde randvoorwaarden; het is niet altijd mogelijk de periodes zonder meer 'op te schuiven'. Indien de planning van de uitvoering van werkzaamheden verandert, bijvoorbeeld door weersomstandigheden, wordt in overleg met de opdrachtgever en de uitvoerder gekeken wat dit betekent voor de ecologische maatregelen. Het is mogelijk dat de periode en/of de aard van de maatregelen gewijzigd dient te worden.
- Bij onduidelijkheid of bij afwijking van de in de ecologisch werkprotocol beschreven werkwijze dient altijd vooraf contact op te worden genomen met de begeleidend ecooloog van De Groene Ruimte.
- Het is belangrijk om de uitvoering van het werk en naleving van het ecologische werkprotocol goed te documenteren, zodat aangetoond kan worden dat volgens het werkprotocol is gehandeld.

3. MAATREGELEN

3.1. Maatregelen voor aanvang werk

Voor aanvang van het werk worden de volgende maatregelen ingezet/genomen:

- Ecologisch werkprotocol en instructie op locatie
- waar mogelijk sparen/inpassen bestaande beplanting
- broedvogelchecks
- ontmantelen takkenhopen e.d.
- beschermen klimop
- integreren nestgelegenheden in inrichtings/beplantingsplan en in nieuwbouwplan.

Ecologisch werkprotocol en instructie op locatie

Het ecologisch werkprotocol wordt bij aanvang van het werk op de werklocatie beschikbaar gemaakt en toegelicht aan de uitvoerenden.

Waar mogelijk sparen/inpassen bestaande beplanting

- Geadviseerd wordt om bestaande beplanting zoveel mogelijk te sparen en in de plannen in te passen; gewortelde en volgroeide struiken en bomen geven het gebied al een ecologische voorsprong t.o.v. nieuwe aanplant.
- Het is van groot belang klimop tegen bomen en gevels (behalve van het te slopen woonhuis) zoveel mogelijk te sparen in verband met potenties voor nesten van Grauwe vliegenvanger

Figuur 3. Grauwe vliegenvanger, vastgesteld bij Damweg 53.

Broedvogelcheck.

Indien bomen en struiken gesnoeid of verwijderd moeten worden om de werkzaamheden uit te kunnen voeren dient dit bij voorkeur te gebeuren buiten het broedseizoen, dat globaal loopt van half februari tot half augustus. Het plangebied is echter ook geschikt voor vogels die vrijwel jaarrond broeden, zoals Houtduif. Daarom is het nodig om voorafgaande aan het snoeien of rooien altijd een broedvogelcheck door een ecooloog te laten uitvoeren. Als broedende vogels worden aangetroffen dient op deze plekken gewacht te worden met het snoeien of rooien tot de vogels zijn uitgebroed en de jongen het nest hebben verlaten.

Ontmantelen takkenhopen e.d.

Aanwezige takken- en bladerhopen en andere ruigte dienen voorzichtig te worden ontmanteld om Egels en andere kleine dieren die daar in aanwezig kunnen zijn de kans te geven te vluchten. Ontmantelen dient alleen bij gunstige weersomstandigheden te gebeuren, niet bij temperaturen onder het vriespunt, in vorstperiodes of bij hevige regen. Eventueel wordt de check uitgesteld tot bij gunstiger weer, te bepalen door de ecooloog.

Beschermen Klimop als nestgelegenheid van o.a. Grauwe vliegenvanger

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, maar uiterlijk medio maart voor de start, moeten bomen en gevels van de schuurtjes die begroeid zijn met klimop ruim worden afgezet met bouwhekken. Voor soorten als Grauwe vliegenvanger en Winterkoning is de aanwezige Klimop namelijk een uitstekende nestplaats. De bouwhekken worden zo geplaatst dat verstoring van broedgevallen, bijvoorbeeld door langsrijdend bouwverkeer, wordt voorkomen. De bouwhekken worden op aanwijzing van de ecooloog geplaatst (datum, locaties) en worden niet eerder dan op aangeven van de ecooloog verwijderd.

Integreren nestgelegenheden Grauwe vliegenvanger op erf en in nieuwbouw

Om te zorgen dat er ruim voldoende nestgelegenheid voor de Grauwe vliegenvanger aanwezig blijft, dient dat in de plan-fase te worden geregeld.

Nestgelegenheden op nieuw erf

Omdat Grauwe vliegenvanger in de nieuwe situatie weer gebruik moet kunnen maken van het terrein en er voldoende nestpotenties moeten zijn is het van belang het nieuw ingerichte deel te beplanten met struiken en hagen als Meidoorn, Sleedoorn, Vuurdoorn, Vuilboom, Gewone vlier, Rode kornoelje en andere opgaande struiken die schuilgelegenheid bieden en tevens insecten als voedselbron aantrekken. Dit kan worden aangevuld met hoogstam fruitbomen. Het beplantingsplan zal hierop worden gecontroleerd en waar nodig aangepast.

Nestgelegenheden in nieuwbouw

In het ontwerp van de nieuwbouw zullen in overleg met de ecooloog (type, aantal, posities) minimaal vier nestgelegenheden voor Grauwe vliegenvanger worden geïntegreerd. Een geschikt type is weergegeven in figuur 3; dit type is geschikt voor Grauwe vliegenvanger en andere halfopen holte broeders, zoals Zwarte roodstaart en Witte kwikstaart. Deze inbouwkasten kunnen eenvoudig worden ingebouwd op plekken als in de schoorsteen, maar ook in gevels met spouwmuur, bij voorkeur op de oostzijde en nooit direct op het zuiden. De kasten hoeven niet te worden schoongemaakt.

Figuur 4. Inbouwsteen van VivaraPro voor o.a. Grauwe vliegenvanger. Bron foto: VivaraPro

3.2. Maatregelen tijdens het werk

Tijdens het werk zal de uitvoerder de maatregelen zoals hiervoor genoemd aantoonbaar uitvoeren en handhaven. Bij vragen, onduidelijkheden of onverwachte situaties zal de opdrachtgever de ecooloog raadplegen over te nemen stappen.

3.3. Maatregelen na het werk

Na het werk zal de ecooloog nagaan of de voorgeschreven nestgelegenheden voor Grauwe vliegenvanger op het erf en in de nieuwbouw in voldoende mate en op de juiste wijze zijn gerealiseerd zodat ze ecologisch functioneel zijn.

4. UITVOERINGSOVERZICHT ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

In het volgende overzicht staan de verschillende te ondernemen acties en de te nemen voorzorgsmaatregelen samengevat; per actie/maatregelen is ruimte gereserveerd om aan te tekenen dat, wanneer en door wie de actie/maatregel is uitgevoerd.

<i>Maatregelen voor aanvang werk</i>	<i>Verantwoordelijk voor uitvoering</i>
Ecologische werkprotocol op locatie beschikbaar maken en toelichten	Aannemer/uitvoerder Uitgevoerd: - Naam: - Datum: Opmerking:
Inpassen/sparen bestaande beplanting (let op: Klimop!) en Integreren nestgelegenheden Grauwe vliegenvanger op erf en in nieuwbouw	Architect: levert ontwerpen (beplantingsplan, nieuwbouw) aan ecooloog Aangeleverd: - Naam: - Datum: Opmerking: Ecooloog: beoordeling beplantingsplan en ontwerp nieuwbouw - <u>Akkoord</u> : vrijgave (email) werklocatie - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking: - <u>Niet akkoord</u> : (email) nog te nemen maatregelen - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking:

<p>Broedvogelcheck voor snoei/rooien struiken en bomen</p>	<p>Aannemer/uitvoerder: meldt tijdig voornemen snoeien/rooien aan ecooloog</p> <p>Uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naam: - Datum: <p>Opmerking:</p> <p>Ecooloog: veldcheck</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Akkoord</u>: vrijgave (email) werklocatie - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking: <ul style="list-style-type: none"> - <u>Niet akkoord</u>: (email) nog te nemen maatregelen - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking:
<p>Ontmanteling takkenhopen en beschermen Klimop</p>	<p>Aannemer/uitvoerder: meldt tijdig voornemen vrij maken bouwlocatie aan ecooloog</p> <p>Uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naam: - Datum: <p>Opmerking:</p> <p>Ecooloog: veldcheck</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Akkoord</u>: vrijgave (email) werklocatie - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking: <ul style="list-style-type: none"> - <u>Niet akkoord</u>: (email) nog te nemen maatregelen - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking:

Maatregelen tijdens werk	Verantwoordelijk voor uitvoering
<p>Maatregelen zoals hiervoor genoemd aantoonbaar uitvoeren en handhaven. Bij vragen, onduidelijkheden of onverwachte situaties zal de opdrachtgever de ecooloog raadplegen over te nemen stappen.</p>	<p>Aannemer/uitvoerder: meldt direct vragen, problemen etc. aan ecooloog.</p> <p>Uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naam: - Datum: <p>Opmerking:</p>
Maatregelen na het werk	Verantwoordelijk voor uitvoering
<p>Check nieuw leefgebied Grauwe vliegvanger</p>	<p>Aannemer/uitvoerder: meldt tijdig werk gereed bij ecooloog.</p> <p>Uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naam: - Datum: <p>Opmerking:</p> <p>Ecooloog: Met goede foto's of veldcheck</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Akkoord</u>: vrijgave (email) werklocatie - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking: <ul style="list-style-type: none"> - <u>Niet akkoord</u>: (email) nog te nemen maatregelen - Uitgevoerd: - Naam: - Datum: - Opmerking:

5. BRONNEN

De Groene Ruimte, 2019. Nader vleermuisonderzoek Wnb woning Damweg 53, Zwartebroek (19053).

Eelerwoude, 2019. Erfinrichtings- en beplantingsplan Herontwikkeling paneermeelfabriek Zwartebroek (9130).